

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ПРИНЦИПА ЕКОНОМИЈЕ – ИНЂИЈА, МАРТ 2023.

Питања саставио проф. др Ђорђе Митровић, Универзитет у Београду – Економски факултет

Број поена

1. У табели је приказана производна функција пољопривредног произвођача пшенице. На основу датих података, израчунати маргиналне производе рада.

Број радника (L)	Количина пшенице (Q)	Маргинални производ рада (MPL)
0	0	/
1	70	
3	180	
5	250	

3

2. Која тржишта су представљена на једноставном дијаграму кружног тока?

- А. тржиште добара и услуга и тржиште финансијске имовине
 Б. тржиште фактора производње и тржиште финансијске имовине
 В. тржиште добара и услуга и тржиште фактора производње
 Г. тржиште добара и услуга и тржиште извоза и увоза

1

3. Елена ради за једну грађевинску фирму и зарађује годишње 80.000 евра. Одлучила је да отвори сопствену грађевинску фирму. Њени годишњи издаци ће подразумевати 15.000 евра за изнајмљивање канцеларије, 3.000 евра за изнајмљивање опреме, 1.000 евра за ситан канцеларијски материјал, 1.200 евра за трошкове комуналија и 35.000 евра за плату секретарице и књиговође. Елена ће за отпочињање посла подићи из банке 20.000 евра своје уштеђевине на коју је добијала годишњу камату у износу од 500 евра.

3

Који износ прихода би по рачуновођи био неопходан да би она у првој години пословања остварила профит од 50.000 евра?

4. Брзина оптицаја новца се израчунава као

- А. $(P \times M)/Y$.
 Б. $(P \times Y)/M$.
 В. $(Y \times M)/P$.
 Г. $(Y \times M)/V$.

1

5. Представници физиократа су сматрали да је основни извор друштвеног богатства

- А. пољопривредна производња и залагали су се за протекционистичке мере;
 Б. трговина и залагали су се за протекционистичке мере;
 В. пољопривредна производња и залагали су се за слободно деловање тржишта;
 Г. трговина и залагали су се за слободно деловање тржишта.

1

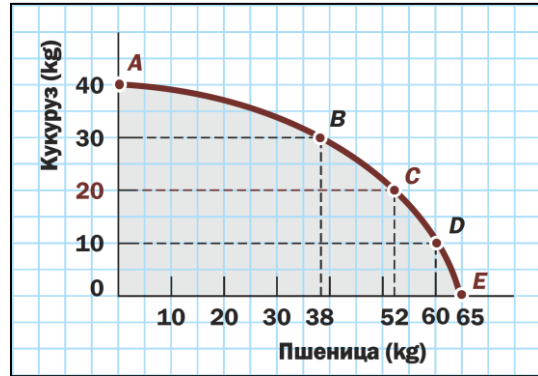
6. Маргинални приход показује за колико се повећава(jy)

- А. укупни приход произвођача када он прода још једну јединицу производа;
 Б. укупни приход произвођача када он запосли још једног радника;
 В. укупни трошкови произвођача када он произведе још једну јединицу производа;
 Г. укупан обим производње када произвођач запосли још једног радника.

1

7. На слици је приказана граница производних могућности за привреду која производи пшеницу (kg), кукуруз (kg) или комбинацију ова два производа. Уколико земља тренутно производи комбинацију добара која је означена тачком С и жели да производи комбинацију добара означену тачком D, њени опортунитетни трошкови ће износити

- A. 10 kg кукуруза и 14 kg пшенице.
- Б. 10 kg кукуруза.
- В. 8 kg пшенице.
- Г. 20 kg кукуруза.

2

8. Приликом израчунавања БДП-а, потрошња (C) се састоји из издатака домаћинства за куповину добара и услуга, са изузетком издатака за

- A. набавку „неопипљивих“ добара, попут софтвера.
- Б. куповину трајних добара.
- В. куповину новог стамбеног простора.
- Г. куповину прехранбених производа.

1

9. Два добра су комплементи ако пад цене једног добра

- A. смањује тражену количину другог добра;
- Б. смањује тражњу за другим добром;
- В. повећава тражену количину другог добра;
- Г. повећава тражњу за другим добром.

1

10. У наредној табели су дати коефицијенти ценовне еластичности тражње за два добра. Која од следећих изјава је у складу са вредностима коефицијената представљеним у датој табели?

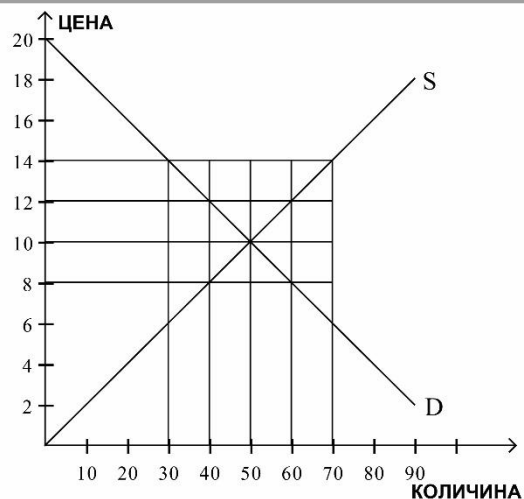
Добро	Коефицијент ценовне еластичности тражње
A	1,3
В	2,1

- A. A је луксузно добро, док је В неопходно добро.
- Б. A је добро код којег су потрошачи променили купљену количину неколико година после промене цене, док је В то исто добро код којег су потрошачи променили купљену количину неколико дана после промене цене.
- В. A је Милка чоколада са лешником, док је В слаткиш.
- Г. A има мање супститута од добра В.

2

11. На слици је представљено тржиште млека. Уколико је тренутна тржишна цена 12 евра, у том случају ће на овом тржишту услед деловања закона понуде и тражње доћи до

- A. смањења цене, јер на тржишту постоји мањак производа од 20 литара млека.
- Б. смањења цене, јер на тржишту постоји вишак производа од 20 литара млека.
- В. пораста цене, јер на тржишту постоји мањак производа од 60 литара млека.
- Г. пораста цене, јер на тржишту постоји вишак производа од 20 литара млека.

2

12. Уз помоћ следећих информација датих у табели израчунати просечне укупне трошкове и маргиналне трошкове.

Количина производа	0	1	2	3	4	5	6
Укупни трошкови	12	18	26	36	48	65	84
Просечни укупни трошкови							
Маргинални трошкови							

3

13. У замишљеној привреди Узикстан 2022. године лична потрошња је износила 6.000 евра, извоз 1.000 евра, БДП је износио 10.000 евра, државни издаци су износили 2.000 евра, а вредност увоза 600 евра. Колико су износиле инвестиције у Узикстану у 2022. години?

2

- A. 1.400 евра
- B. 1.600 евра
- B. 2.400 евра
- Г. 3.600 евра

14. Претпоставимо да у једној земљи потрошачи купују само по једну оловку и једну књигу. Цена књиге је у 2022. години била 1,4 динара, а у 2023. години 1,66 динара. Цена оловке је 2022. године била 1,6 динара, а 2023. године 1,4 динара. Колико је износила стопа инфлације у 2023. у односу на 2022. годину?

3

Стопа инфлације у 2023. години у односу на 2022. годину износи _____

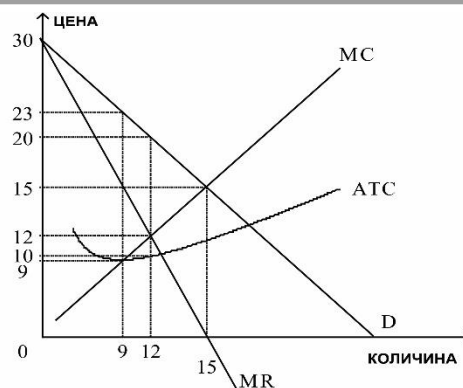
15. Претпоставимо да у једној земљи живи 50 милиона одраслих становника, стопа активности износи 60%, док је стопа незапослености 5%. Колико људи је запослено?

2

- A. 1,5 милиона
- B. 28,5 милиона
- B. 30 милиона
- Г. 47,5 милиона

16. На слици је представљено монополистичко тржиште. На овом тржишту, монополиста ће одредити цену од

- A. 9
- B. 12
- B. 20
- Г. 23

2

17. Уколико номинална каматна стопа износи 5%, а очекивана стопа инфлације -2% (минус два процента), реална каматна стопа ће износити

2

- A. 7%.
- B. 5%.
- B. 3%.
- Г. 3/5%.

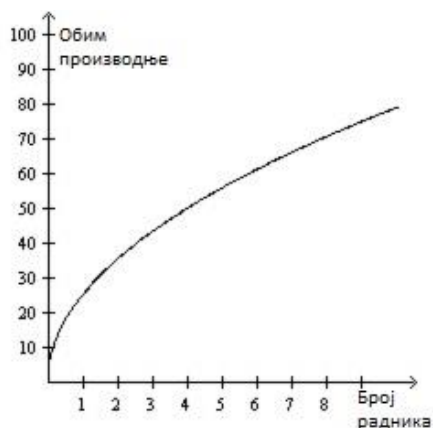
18. Инфериорна добра су добра за којима потрошач

- A. повећава тражњу када се повећава његов доходак;
- B. смањује тражњу када се повећава његов доходак;
- B. смањује тражњу када се смањује његов доходак;
- Г. повећава тражњу када се повећава цена тог добра.

1

19. На слици је представљена

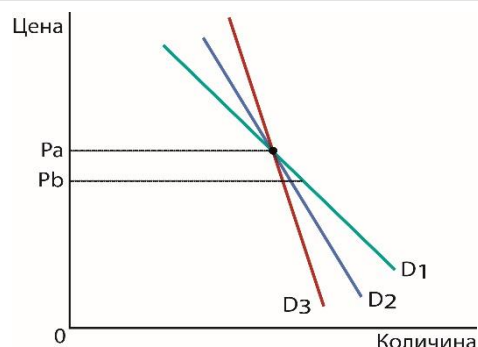
- А. функција укупних трошкова;
- Б. крива понуде;
- В. крива тражње;
- Г. производна функција.

1

20. Уколико се цена смањи са P_a на P_b , на основу дате слике можемо израчунати три ценовне еластичности тражње. Која од приказаних крива тражње би имала најмањи коефицијент ценовне еластичности тражње?

- А. D1
- Б. D2
- В. D3
- Г. Све приказане тражње су подједнако ценовно еластичне.

1

21. Ако R представља стопу обавезну за све пословне банке у привреди, онда се новчани мултипликатор може израчунати као

- А. $1/(1-R)$.
- Б. $1/R$.
- В. $1/(1+R)$.
- Г. $(1+R)/R$.

1

22. На тржишту путничких авиона постоје два произвођача – Боинг и Ербас. Овакво тржиште би се најбоље описало као

- А. тржиште савршене конкуренције.
- Б. тржиште монополистичке конкуренције.
- В. олигопол.
- Г. монопол.

1

23. Папирни динари представљају

- А. робни новац, а златни новчићи декретни новац.
- Б. декретни новац, а златни новчићи робни новац.
- В. робни новац, исто као и златни новчићи.
- Г. декретни новац, исто као и златни новчићи.

1

24. При обиму производње од 100 јединица маргинални приходи предузећа износе 11 евра, а маргинални трошкови 10 евра. То значи да

- А. производња 100-те јединице производа повећава профит предузећа за 1 евро.
- Б. производња 100-те јединице производа повећава просечне укупне трошкове предузећа за 1 евро.
- В. предузеће остварује највећи профит при обиму производње мањем од 100 јединица производа.
- Г. производња 101-е јединице производа мора повећати профит предузећа за више од 1 евра.

2

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ПРИНЦИПА ЕКОНОМИЈЕ – ИНЂИЈА, МАРТ 2023.

Питања саставио проф. др Ђорђе Митровић, Универзитет у Београду – Економски факултет

Број поена

1. У табели је приказана производна функција пољопривредног произвођача пшенице. На основу датих података, израчунати маргиналне производе рада.

Број радника (L)	Количина пшенице (Q)	Маргинални производ рада (MPL)
0	0	/
1	70	70
3	180	55
5	250	35

3

2. Која тржишта су представљена на једноставном дијаграму кружног тока?

- А. тржиште добара и услуга и тржиште финансијске имовине
 Б. тржиште фактора производње и тржиште финансијске имовине
В. тржиште добара и услуга и тржиште фактора производње
 Г. тржиште добара и услуга и тржиште извоза и увоза

1

3. Елена ради за једну грађевинску фирму и зарађује годишње 80.000 евра. Одлучила је да отвори сопствену грађевинску фирму. Њени годишњи издаци ће подразумевати 15.000 евра за изнајмљивање канцеларије, 3.000 евра за изнајмљивање опреме, 1.000 евра за ситан канцеларијски материјал, 1.200 евра за трошкове комуналија и 35.000 евра за плату секретарице и књиговође. Елена ће за отпочињање посла подићи из банке 20.000 евра своје уштеђевине на коју је добијала годишњу камату у износу од 500 евра.

3

Који износ прихода би по рачуновођи био неопходан да би она у првој години пословања остварила профит од 50.000 евра?

105.200 евра

4. Брзина оптицаја новца се израчунава као

- А. $(P \times M) / Y$.
Б. $(P \times Y) / M$.
 В. $(Y \times M) / P$.
 Г. $(Y \times M) / V$.

1

5. Представници физиократа су сматрали да је основни извор друштвеног богатства

- А. пољопривредна производња и залагали су се за протекционистичке мере;
 Б. трговина и залагали су се за протекционистичке мере;
В. пољопривредна производња и залагали су се за слободно деловање тржишта;
 Г. трговина и залагали су се за слободно деловање тржишта.

1

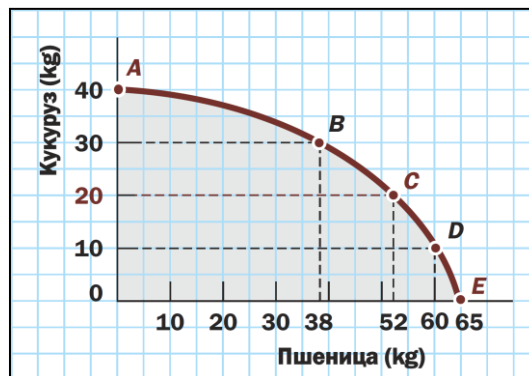
6. Маргинални приход показује за колико се повећава(jy)

- А.** укупни приход произвођача када он прода још једну јединицу производа;
 Б. укупни приход произвођача када он запосли још једног радника;
 В. укупни трошкови произвођача када он произведе још једну јединицу производа;
 Г. укупан обим производње када произвођач запосли још једног радника.

1

7. На слици је приказана граница производних могућности за привреду која производи пшеницу (kg), кукуруз (kg) или комбинацију ова два производа. Уколико земља тренутно производи комбинацију добара која је означена тачком С и жели да производи комбинацију добара означену тачком D, њени опортунитетни трошкови ће износити

- A. 10 kg кукуруза и 14 kg пшенице.
B. 10 kg кукуруза.
 B. 8 kg пшенице.
 Г. 20 kg кукуруза.

8. Приликом израчунавања БДП-а, потрошња (C) се састоји из издатака домаћинства за куповину добара и услуга, са изузетком издатака за

- A. набавку „неопипљивих“ добара, попут софтвера.
 B. куповину трајних добара.
B. куповину новог стамбеног простора.
 Г. куповину прехранбених производа.

9. Два добра су комплементи ако пад цене једног добра

- A. смањује тражену количину другог добра;
 B. смањује тражњу за другим добром;
 B. повећава тражену количину другог добра;
Г. повећава тражњу за другим добром.

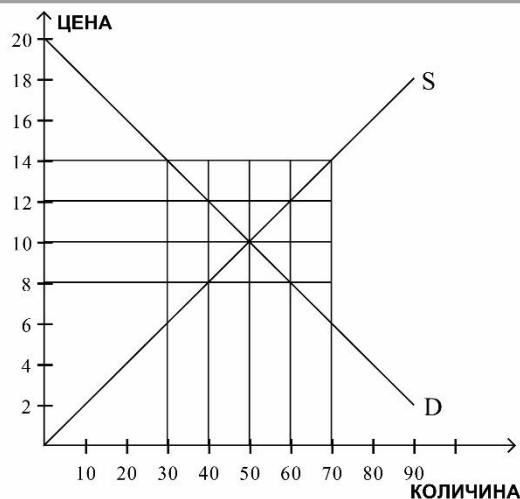
10. У наредној табели су дати коефицијенти ценовне еластичности тражње за два добра. Која од следећих изјава је у складу са вредностима коефицијената представљеним у датој табели?

Добро	Коефицијент ценовне еластичности тражње
A	1,3
B	2,1

- A. A је луксузно добро, док је B неопходно добро.
 B. A је добро код којег су потрошачи променили купљену количину неколико година после промене цене, док је B то исто добро код којег су потрошачи променили купљену количину неколико дана после промене цене.
 B. A је Милка чоколада са лешником, док је B слаткиш.
Г. A има мање супститута од добра B.

11. На слици је представљено тржиште млека. Уколико је тренутна тржишна цена 12 евра, у том случају ће на овом тржишту услед деловања закона понуде и тражње доћи до

- A. смањења цене, јер на тржишту постоји мањак производа од 20 литара млека.
B. смањења цене, јер на тржишту постоји вишак производа од 20 литара млека.
 B. пораста цене, јер на тржишту постоји мањак производа од 60 литара млека.
 Г. пораста цене, јер на тржишту постоји вишак производа од 20 литара млека.

12. Уз помоћ следећих информација датих у табели израчунати просечне укупне трошкове и маргиналне трошкове.

Количина производа	0	1	2	3	4	5	6
Укупни трошкови	12	18	26	36	48	65	84
Просечни укупни трошкови	/	18	13	12	12	13	14
Маргинални трошкови	/	6	8	10	12	17	19

3

13. У замишљеној привреди Узикстан 2022. године лична потрошња је износила 6.000 евра, извоз 1.000 евра, БДП је износио 10.000 евра, државни издаци су износили 2.000 евра, а вредност увоза 600 евра. Колико су износиле инвестиције у Узикстану у 2022. години?

- A. 1.400 евра
B. 1.600 евра
 B. 2.400 евра
 Г. 3.600 евра

2

14. Претпоставимо да у једној земљи потрошачи купују само по једну оловку и једну књигу. Цена књиге је у 2022. години била 240 динара, а у 2023. години 268 динара. Цена оловке је 2022. године била 160 динара, а 2023. године 140 динара. Колико је износила стопа инфлације у 2023. у односу на 2022. годину?

3

Стопа инфлације у 2023. години у односу на 2022. годину износи 2%

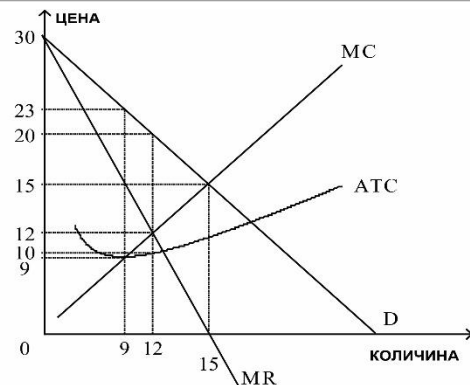
15. Претпоставимо да у једној земљи живи 50 милиона одраслих становника, стопа активности износи 60%, док је стопа незапослености 5%. Колико људи је запослено?

- A. 1,5 милиона
B. 28,5 милиона
 B. 30 милиона
 Г. 47,5 милиона

2

16. На слици је представљено монополистичко тржиште. На овом тржишту, монополиста ће одредити цену од

- A. 9
 B. 12
B. 20
 Г. 23

2

17. Уколико номинална каматна стопа износи 5%, а очекивана стопа инфлације -2% (минус два процента), реална каматна стопа ће износити

2

- A. 7%.** B. 5%. B. 3%. Г. 3/5%.

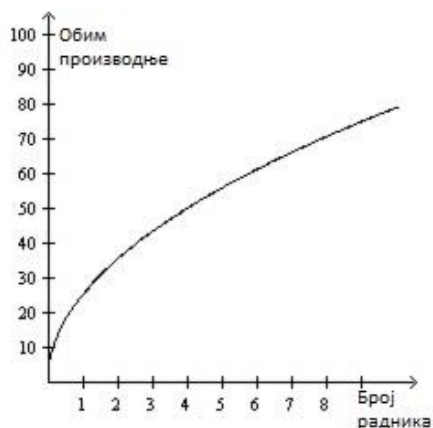
18. Инфериорна добра су добра за којима потрошач

- A. повећава тражњу када се повећава његов доходак;
B. смањује тражњу када се повећава његов доходак;
 B. смањује тражњу када се смањује његов доходак;
 Г. повећава тражњу када се повећава цена тог добра.

1

19. На слици је представљена

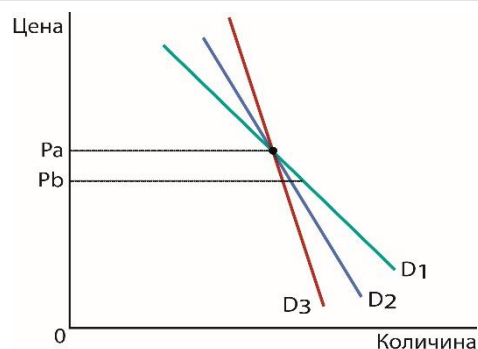
- А. функција укупних трошкова;
- Б. крива понуде;
- В. крива тражње;
- Г. производна функција.**

1

20. Уколико се цена смањи са P_a на P_b , на основу дате слике можемо израчунати три ценовне еластичности тражње. Која од приказаних крива тражње би имала најмањи коефицијент ценовне еластичности тражње?

- А. D1
- Б. D2
- В. D3**
- Г. Све приказане тражње су подједнако ценовно еластичне.

1

21. Ако R представља стопу обавезну за све пословне банке у привреди, онда се новчани мултипликатор може израчунати као

- А. $1/(1-R)$.
- Б. $1/R$.**
- В. $1/(1+R)$.
- Г. $(1+R)/R$.

1

22. На тржишту путничких авиона постоје два произвођача – Боинг и Ербас. Овакво тржиште би се најбоље описало као

- А. тржиште савршене конкуренције.
- Б. тржиште монополистичке конкуренције.
- В. олигопол.**
- Г. монопол.

1

23. Папирни динари представљају

- А. робни новац, а златни новчићи декретни новац.
- Б. декретни новац, а златни новчићи робни новац.**
- В. робни новац, исто као и златни новчићи.
- Г. декретни новац, исто као и златни новчићи.

1

24. При обиму производње од 100 јединица маргинални приходи предузећа износе 11 евра, а маргинални трошкови 10 евра. То значи да

- А. производња 100-те јединице производа повећава профит предузећа за 1 евро.**
- Б. производња 100-те јединице производа повећава просечне укупне трошкове предузећа за 1 евро.
- В. предузеће остварује највећи профит при обиму производње мањем од 100 јединица производа.
- Г. производња 101-е јединице производа мора повећати профит предузећа за више од 1 евра.

2